

(ISSN: 2602-4047)

Başkut, Y. H. & Orhan, Ö. (2023). Assessment of Preschool Teachers' Physical Literacy Levels, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 8(24), 3042-3065.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.808>

Article Type (Makale Türü): Research Article

ASSESSMENT OF PRESCHOOL TEACHERS' PHYSICAL LITERACY LEVELS

Yasemin HARMANCI BAŞKUT

Gazi University, Ankara, Turkey, ysmnhrmnc@gmail.com

ORCID:0000-0002-5876-0761

Özlem ORHAN

Prof. Dr., Gazi University, Ankara, Turkey, oarslan@gazi.edu.tr

ORCID:0000-0002-4047-234X

Received: 03.09.2023

Accepted: 15.11.2023

Published: 04.12.2023

ABSTRACT

In early childhood education, opinions and attitudes of preschool teachers on physical literacy is very important for teaching "physical literacy" term in movement education and game courses. This study aimed to assess the physical literacy levels of preschool teachers. The study was in descriptive nature and based on the survey model. Totally 140 preschool teachers, all women, participated in the study voluntarily. Data collecting tools in the study included the "Personal Information Form", which was developed by the researchers, and the "Perceived Physical Literacy Instrument", which was adapted to the Turkish samples by Munusturlar and Yıldizer (2016). After transferring the collected data to the computer environment, the study utilized parametric tests (t-test, single-factor analysis of variance (One-Way ANOVA) to analyze and interpret the data. Accordingly, the statistical analyses revealed that the literacy levels of the preschool teachers displayed no statistically significant difference in terms of variables such as age, service period, educational status, and the type of institution they work for. On the other hand, the analysis results indicated that physical literacy levels of participants differ significantly in terms of attending physical activity-exercises regularly. In other words, preschool teachers who regularly engaged in physical activities and exercises had significantly higher physical literacy levels than those preschool teachers who were sedentary.

Keywords: Physical literacy, physical activity, preschool teachers

INTRODUCTION

The individual's need to move, which begins in the womb, continues throughout life. This need is met both daily tasks and planned activities. Nowadays, depending on technological developments, individuals increasingly adopt a sedentary life, including childhood era (Coşkuntürk vd., 2023). In other words, with the easier accessibility of screens via television, computer, tablet and smartphone, the foundations of sedentary life are laid from childhood to adulthood. For this reason, importance of regular physical activity is increasing in terms of both physical and psychological well-being of people.

Savcı et al. (2006) define physical activity as activities that occur in daily life by using our muscles and joints, consuming energy, increasing heart and respiratory rate and resulting in fatigue at different intensities while in the Turkish Physical Activity Guide (2014) published by the Ministry of Health every movements performed using skeletal muscles and requiring energy expenditure in daily life is specified as physical activity.

At the beginning of the physical activity, four elements should be taken into consideration to determine the level of physical activities: the type of physical activity, the intensity of physical activity, the frequency of physical activity, and the duration of physical activity (Alpözgen and Özdiğerler, 2016). In addition, every situation of the individuals such as their physical fitness, environmental conditions, whether they have a permanent illness, economic status, individual needs and free time should be taken into account when choosing physical activity (Turkish Physical Activity Guide, 2014).

Considering both the personal situation of individuals and the determining to level of physical activity, physical literacy status is very important for people to be able to plan their individual physical activity programs and participate in lifelong physical activities.

The physical literacy concept has been defined in different ways and discussed in various dimensions in scientific research. However, numerous studies in the literature cited the literacy concept as described by Whitehead (Huang et al., 2020). According to Whitehead (2013), physical literacy refers to individuals' capacity to use their motivation, self-confidence, physical fitness, knowledge, and cognition to make decisions that will empower them to take responsibility for their planned physical activities during their lifetime. Additionally, Tompsett, Burkett, and McKean (2014) outlined physical literacy as individuals manifesting their movement competence in different environments and using their movement potential, engaging in physical activity with high motivation and self-confidence, nourishing healthily, and participating in physical activities throughout their lifespan. However, Tremblay and Lloyd (2010) defined it as possessing the basis of characteristics, knowledge, awareness, perspective, and behavior related to sanitary active living and positive health choices throughout life.

Institutions such as families and daycare centers are mainly responsible for initiating, developing, and fostering physical literacy in children from infancy to age three. Indeed, this process is crucial for children, and giving

children every opportunity to participate in physical activities is essential in their development during this process. To develop physical literacy in the preschool and primary school periods, on the other hand, the foundations of motivation, confidence, motor adaptation, knowledge, and understanding—the components of physical literacy—should be laid (Whitehead, 2013). However, studies also emphasized that the physical literacy methods should necessarily cover basic movement skills, such as postural control skills, locomotor skills, transceiver skills, and object control skills, in physical education lessons (Higgs, 2010). In addition, one should not overlook that the opinions and attitudes of preschool teachers who plan the syllabus to teach the "physical literacy" concept within the context of movement education and game lessons in the preschool curriculum are also highly beneficial on this issue. Yet again, the fact that four of the five strategies proposed by Castelli, Barcelona, and Bryant (2015) to support and develop physical literacy in schools are directly related to teachers also reveals the criticalness of the topic. A detailed assessment of these strategies indicates that they explicitly involve adopting effective and personalized pedagogical procedures together with the holistic schooling approach, developing a school culture that will support physical literacy, and integrating technology into the processes of physical education and sports lessons. Remarking on the effect of their practices on the topic related to the manifestations of the desired gains in students, Munusturlar and Yıldizer (2020) highlighted that the physical literacy level of physical education and sports teachers substantially influences teachers' opinions and approaches on a subject, in addition to their pedagogical methods.

Movement education and playing games during the preschool era form the basis of "physical education and sports" classes in the subsequent school levels. As emphasized by Başoğlu (2018), recent studies have reported that the physical literacy approach should also be incorporated into the physical education curriculum, beginning with the fundamentals of exercise. Hence, within the scope of movement education and game lessons, the opinions and attitudes of the preschool teachers who plan the syllabus in this period are critical in laying the foundations of physical literacy among children. Additionally, studies on physical literacy in Turkey have shown an increase in number, particularly since 2012. The current literature covers numerous review studies involving the definition, significance, and scope of physical literacy and additionally retains several studies conducted with physical education teachers, secondary school students, and university students. However, there is no research on physical literacy carried out with preschool teachers (Alagül, Gürsel, and Keske, 2012; Aslan and Ünlü, 2022; Başoğlu, 2018; Güçlü, 2022; Munusturlar and Yıldizer, 2020; Özgül, Semiz, and Kangalgil, 2023; Şentürk, 2019; Taş and Altunsöz, 2021a; Taş and Altunsöz, 2021b; Taştan, 2022; Yılmaz, Zorlu, and Aslantürk, 2023). Therefore, this gap in the literature constituted the motivation for the study and aimed to identify the physical literacy levels of preschool teachers in terms of some variables (age, service period, educational status, institution type, regular participation in physical activities, and exercising status).

METHOD

Research Model

This study assessed the physical literacy levels of preschool teachers using a descriptive design and a survey model. The research approaches known as survey models describe a past or current situation as its present state. The approach aims to define the person, thing, or event—the study subjects—as they are, under their conditions, with no additional effort to change or otherwise influence any existing variables. Furthermore, it is of great significance to reveal the studied phenomenon observingly and identify it appropriately in this research method (Karasar, 2012).

Study Group

This study was conducted at the beginning of the 2023-2024 academic year. Since the study could not determine the population precisely, it preferred a survey model based on non-probability sampling with a snowball sample as the data collection method. The idea behind the snowball sampling model is the logic of constantly reaching new participants while conducting research. With this strategy, the study begins with the first known and reachable individuals and aims to enlist more participants with their assistance (Punch, 1998). As a result, a total of 140 preschool teachers, all women, participated in the study voluntarily (Table 1).

Table 1. Distribution of Descriptive Statistics of Preschool Teachers

Variable	Level	N	%
Age (year)	24-34	46	32.9
	35-44	70	50
	45-54	24	17.1
Service Period	1-12	66	47.1
	13-24	66	47.1
	25-36	8	5.7
Educational Status	Associate degree	10	7.1
	Bachelor degree	113	80.7
	Graduate degree	17	12.1
Institution Type	Preschool (Public)	53	37.9
	Nursery class (Public)	57	40.7
	Private Institution	30	21.4
Exercising Status	Yes	37	26.4
	No	103	73.6
Total		140	100

Data Collection Tools

Before beginning the research process, the study received approval from the Gazi University Scientific Research and Publication Ethics Committee, dated 11.07.2023, and session number 13 (Issue No: E-77082166-604.01.02-712144).

The study employed the "Personal Information Form," developed by the researchers, and the "Perceived Physical Literacy Instrument (PPLI)" to collect the data. The researchers prepared the form and scale as an

Internet-based Google Form and shared it with the participants. The initial part of the Google form included the personal information prepared by the researchers, comprising the independent variables of the preschool teachers' age, service period, educational status, institution type, and participation in regular physical activity (exercising statuses). The second part of the Google form, however, contained the "Perceived Physical Literacy Instrument (PPLI)," developed by Sum et al. (2016) and adapted by Munusturlar and Yildizer (2020) into Turkish for factor analysis with the Turkish sample. The scale consisted of three sub-dimensions and nine items: self-confidence (m1, m2, m3, and m4), knowledge and cognition (m5, m6, m7), and communication (m8, m9). The respondents could assign a value between 1 and 5 to each item. The items were classified as "Strongly Disagree (1 point), Disagree (2 points), Neutral (3 points), Agree (4 points), and Strongly Agree (5 points)" in the 5-point Likert type data collecting tool.

Data Analysis

The study used the SPSS V.27 program to analyze the study data. The program initially verified that the parametric test requirements were satisfied before comparing the quantitative variables. Considering the skewness and kurtosis values, they ranged from '-2' to '+2.' Accordingly, the study agreed to use parametric tests (George and Mallery, 2010). Additionally, the study utilized descriptive statistics, t-tests, and single-factor analysis of variance (One-Way ANOVA) tests as a statistical method throughout the data analysis.

The physical literacy levels of the preschool teachers, the primary objective of this study, were limited to the qualifications assessed by PPLI. Additionally, analysis of the data gathered throughout the study was limited to the statistical methods used.

FINDINGS

This section includes the analyses performed in line with the Perceived Physical Literacy Instrument (PPLI) scores acquired by preschool teachers.

Table 2. Descriptive Statistics of Participants Regarding PPLI Score

Scale	Item Number	N	$\bar{X}$	Ss	Skewness	Kurtosis	Min.	Max.
PPLI (Total Score)	9	140	34.69	5.02	-0.36	-0.20	21	45

The average PPLI scores for preschool teachers were 34.69 ± 5.02 , according to the data displayed in Table 2. Considering the derived PPLI skewness and kurtosis scores, on the other hand, the calculated data meet the normal distribution condition. Accordingly, parametric tests were employed to analyze the data.

Table 3. Comparison of Physical Literacy Levels of Preschool Teachers by the Age Variable

Scale	Factor	KT	sd	KO	F	p
PPLI	Between-groups	41.52	2	20.76	0.82	0.44
	Within-groups	3458.27	137	25.24		
	Total	3499.79	139			

Groups: 1: age 24-34; 2: age 35-44; 3: age 45-54.

The analysis results revealed that there was no statistically significant difference between the participants' ages and their PPLI scores ($F_{2,137}= 0.82, p>0.05$) (Table 3).

Table 4. Comparison of Physical Literacy Levels of Preschool Teachers by the Service Period Variable

Scale	Factor	KT	sd	KO	F	p
PPLI	Between-groups	71.54	2	35.77	1.43	0.24
	Within-groups	3428.26	137	25.02		
	Total	3499.79	139			

Groups: 1: 1-12 years; 2: 13-24 years; 3: 25-36 years.

The analysis results indicated no significant difference between the participants' service period variable and the PPLI scores ($F_{2,137}= 1.43, p>0.05$) (Table 4).

Table 5. Comparison of Physical Literacy Levels of Preschool Teachers by the Educational Status Variable

Scale	Factor	KT	sd	KO	F	p
PPLI	Between-groups	71.21	2	35.61	1.42	0.25
	Withing-groups	3428.58	137	25.03		
	Total	3499.79	139			

Groups: 1: Associate degree; 2: Bachelor degree; 3: Graduate degree

The analysis results demonstrated no statistically significant difference between the participants' PPLI scores and their educational status ($F_{2,137}= 1.42, p>0.05$) (Table 5).

Table 6. Comparison of Physical Literacy Levels of Preschool Teachers by the Institution Type They Work for

Scale	Factor	KT	sd	KO	F	p
PPLI	Between-groups	87.81	2	43.91	1.76	0.18
	Withing-groups	3411.98	137	24.91		
	Total	3499.79	139			

Groups: 1: Preschool (Public); 2: Nursery class (Public); 3: Private Institution

As displayed in Table 6, the analysis results revealed no statistically significant difference between participants' PPLI scores and the type of institution they worked for ($F_{2,137}= 1.76, p>0.05$) (Table 6).

Table 7. Comparison of Physical Literacy Levels of Preschool Teachers by Their Regular Participation in Physical Activities – Exercises (Exercising Status)

Scale	Exercising Status	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	T	P
PPLI	Yes	37	38.89	3.27	138	6.84	0.00*
	No	103	33.18	4.67			

* $p<.05$

The PPLI scores of the preschool teachers ($t=6.84$, $p<0.05$) significantly differed by their regular participation in physical activities—exercises (exercising status)—according to the analysis results. In other words, the analysis results proved that the PPLI scores of the preschool teachers who regularly engaged in physical activities (exercises) ($\bar{x}$: 38.89, Sd: 3.27) were higher than the scores of preschool teachers who did not exercise ($\bar{x}$: 33.18, Sd: 4.67) (Table 7).

CONCLUSION and DISCUSSION

This study assessed the physical literacy levels of preschool teachers and accordingly the study discovered that the physical literacy levels of preschool teachers who regularly engage in physical activities—exercises (exercising status)—were significantly higher than sedentary preschool teachers. However, the study found no statistically significant difference between literacy levels and variables such as age, service period, educational status, and institution type.

In early childhood, preschool teachers play an essential role in fostering students' development of physical literacy. Several studies in the literature have indicated that teachers' decisions on instructional design, the way they select, organize, and execute tasks for students to accomplish, play a critical role in students' capacity to acquire the skills necessary to achieve physical literacy (Silverman and Mercier, 2015). In research with preschool teacher candidates, Çelik and Terzioğlu (2019) reportedly listed the factors affecting the reasons for preschool teacher candidates to participate in physical activities. Consequently, they emphasized the influences of family, social environment, and environmental factors, indicating that prospective teachers would favor frequently applying movement or physical activities in the classroom if they received in-service training to improve their physical skills. In this case, in line with the studies, it is possible to remark that routine physical activities, exercises, and training to improve physical skills in daily life may also enhance physical literacy levels. Additionally, there is a cyclical development in which physical literacy facilitates the implementation of physical skills learned at school or in training in daily life. Similarly, Taştan (2022), who studied physical literacy and psychological resilience among physical education and sports teachers, also remarked that individuals who are self-confident, willing to participate in sports, and have good communication skills; in other words, physically literate individuals may readily overcome stressful situations.

A study observing preschool teachers' active participation in games and its influence on children's physical literacy found that children were more participatory and enjoyed physical exercises when teachers vigorously participated in their games (such as planner, observer, motivator, play partner) (Librianty and Yufiarti, 2021). Nevertheless, Dinham and Williams (2019) reported that preschool teachers' cognition and practical pedagogical skills were limited to effectively improving children's physical literacy. Goodway, Famelia, and Chen (2018) also remarked that the undergraduate program of preschool teachers retained insufficient education to foster movement competence/physical activity. In this context, physical literacy education and awareness are critical topics in developing skills, knowledge, behaviors, and responsibilities for leading an active lifestyle for an extended period. Some literature also emphasized that teachers with a high level of

physical literacy would be much healthier physically and psychologically (Kozera, 2017). A physically literate teacher will successfully design movement education-related activities within the daily syllabus while concurrently making decisions based on health priorities and student well-being. Children's physical literacy, growth, and development in general, and the improvement of fundamental movement abilities in particular, will naturally benefit from this context (McCallum, 2017). Newport also asserted that one of the significant strategies to improve physical literacy in children is to help them develop a love of movement by providing a supportive atmosphere that allows them to exercise daily (Newport 2013).

Considering the research findings, this study identified no statistically significant difference between the physical literacy levels of the participant preschool teachers and their ages. To support this conclusion, Çuhadar (2021) reported no substantial correlation between physical literacy perception scores and the age variable of the physical education and sports teachers. Correspondingly, Güçlü (2022) also found that the physical literacy levels of teachers displayed no significant age-related difference among physical education teachers and game masters. Yet again, Başkut, Çetin, and Orhan (2022) similarly stated in their study with preschool teachers that there was no significant difference between physical activity level and health status scores according to age. Furthermore, the mentioned studies suggestively indicated that growing emotional deprivation and burnout syndrome as people age are the causes of why both preschool instructors and physical education teachers yielded similar conclusions (Cemaloğlu and Şahin, 2007).

The current study found no significant difference between teachers' service period and physical literacy levels. In his research with physical education teachers, Çuhadar (2021) supportively reported no substantial relationship between physical literacy and service period variables; contrarily, there was a negative correlation. Güçlü (2022) also remarked that the service period had no significant effect on the physical literacy levels of physical education and sports teachers. Additionally, considering the service period of the preschool teachers, Başkut, Çetin, and Orhan (2022) reportedly identified no difference between their physical activity level and health status scores. Nevertheless, Stoddart and Humbert (2017) contrarily found that the physical literacy perception was significantly higher in physical education and sports teachers with more years of service periods. Alternatively, Yıldizer and Munusturlar (2021), focusing on physical education and classroom teachers, reported that although pairwise comparisons concluded that classroom teachers with 16-20 years of service period had the lowest physical literacy scores, the teaching experience of both teacher groups substantially impacted their physical literacy. In line with this literature, it is reasonable to assume that the physical literacy levels of both physical education teachers and preschool teachers will rise as they gain experience and receive in-service training and lessons so that they will implement this training in the classroom. Finally, Simpson et al. (2022) reported that preschool and classroom teachers improved their physical literacy knowledge and practices with online vocational training.

Considering the educational status of the preschool teachers and the institutions they work for (institution type), the current study found no statistically significant correlation between the physical literacy levels of

preschool teachers and these two variables separately. Supportively, Ekici, Günhan, and Anılır (2017) stated that institution type and educational status variables did not affect the preschool teachers' classroom management skills. Therefore, these findings explicitly indicated that personal interests and abilities are the two driving factors of teachers' physical literacy levels.

SUGGESTIONS

Physical literacy is essential for preschool teachers to implement movement education-related activities in classes and improve their self-development. This study revealed no significant difference between the participants' physical literacy levels regarding variables such as age, service period, educational status, and type of institution they work for. One of the key findings of this study was that the current study proved that regular physical activity and exercises created a substantial difference in the physical literacy levels of teachers. Considering these outcomes, within the scope of physical education and sports courses, this study recommends integrating the physical literacy concept into movement education courses for preschool teacher candidates. Such a revision in the curriculum will reasonably be effective in improving self-development among prospective teachers; as a result, they will assuredly lay the foundations of the physical literacy concept in their classroom while teaching their students. Furthermore, the physical literacy concept may be introduced through in-service training so that preschool teachers will become aware of the criticalness of lifelong physical activity and use it while planning their movement education activities in classes.

ETHICAL TEXT

In this article, journal writing rules, publishing principles, research and publishing ethics rules, journal ethics rules are followed. The authors are responsible for all kinds of violations related to the article.

The study received ethical approval from the Gazi University Scientific Research and Publication Ethics Committee, dated 11.07.2023, and session number 13 (Issue No: E-77082166-604.01.02-712144).

Author(s) Contribution Rate: In this study, the first author's contribution rate is 50%, the second author's contribution rate is 50%.

REFERENCES

- Alagül, O., Gursel, F., & Keske, G. (2012). Dance unit with physical literacy. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 47, 1135-1140. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.06.791>
- Alpözgen, A. Z., & Özdiñçler, A. R. (2016). Fiziksel aktivite ve koruyucu etkileri: Derleme. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 3(1), 66-72.
- Aslan, H. H., & Ünlü, H. (2023). Fiziksel okuryazarlığın tanımı temelleri ve önemi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 65-78.

- Başkut, Y. H., Çetin, E. & Orhan, Ö. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin yaş ve hizmet yılı bakımından fiziksel aktivite düzeyleri ve genel sağlık durumlarının karşılaştırılması. E. Durukan (ed.), *Sporda araştırma ve değerlendirmeler* içinde (s. 21-32). Gece Kitaplığı.
- Başıoğlu, U. D. (2018). The importance of physical literacy for physical education and recreation. *Journal of Education and Training Studies*, 6(4), 139-142.
- Castelli, D. M., Barcelona, J. M., & Bryant, L. (2015). Contextualizing physical literacy in the school environment. *Journal of Sport and Health Science*, 4(2), 156–163. <https://doi.org/10.1016/j.jshs.2015.04.003>
- Cemaloğlu, N. & Şahin, D. E. (2007). Öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(2), 463- 484.
- Coşkuntürk, O. S., Kurcan, K., Yel. K. & Güzel, S. (2023). Teknolojik gelişmelerin hareketsiz yaşama ve çocuklarda psiko-motor gelişime etkileri. *Dede Korkut Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 49-60.
- Çelik, S. S., & Terzioğlu, T. E. (2019). Okul öncesi öğretmen adaylarının fiziksel aktiviteye katılımlarını etkileyen faktörler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(6), 2663-2670. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.3532>
- Çuhadar, Y. (2021). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık algıları ile fiziksel aktivite düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi.
- Dinham, J., & Williams, P. (2019). Developing children's physical literacy: How well prepared are prospective teachers?. *Australian Journal of Teacher Education (Online)*, 44(6), 53-68.
- Ekici, F. Y., Günhan, G., & Anılan, Ş. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 2(1), 48-58. <http://dx.doi.org/10.21733/ibad.2092>
- George, D. & Mallery, M. (2010). *Spss for windows step by step: A simple guide and reference, 18.0 update, (11th ed.)* Boston: Pearson.
- Goodway, J. D., Famelia, R., & Chen, Y. J. (2018, December). Engaging the Community in Project SKIP to Promote Early Years Physical Literacy in Indonesia. In *2nd Yogyakarta International Seminar on Health, Physical Education, and Sport Science (YISHPESS 2018) and 1st Conference on Interdisciplinary Approach in Sports (CoIS 2018)* (pp. 120-125). Atlantis Press.
- Güçlü, H. (2022). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık ve pedagojik okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi.
- Higgs, C. (2010). Physical literacy-Two approaches, one concept. *Physical and Health Education Canada Journal*, 76(1), 6-10.
- Huang, Y., Sum, K. W. R., Yang, Y. J., & Chun-Yiu Yeung, N. (2020). Measurements of older adults' physical competence under the concept of physical literacy: A scoping review. *International Journal Of Environmental Research And Public Health*, 17(18), 6570. <https://doi.org/10.3390/ijerph17186570>
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri (24. baskı)*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kozera, T. R. (2017). *Physical literacy in children and youth*. (Yayımlanmamış doktora tezi), University of Manitoba, Manitoba, Kanada.
- Librianty, H. D., & Yufiarti, E. Y. (2021). Teacher involvement in active play and its effect on children's physical

- literacy. *Journal of Physical Education and Sport*, 21(4), 2236–2242.
- McCallum, K. (2017). *The impact of an eight-month physical literacy structured recreation program on the motor proficiency of kindergarten student*. (Yayımlanmamış doktora tezi), University of Calgary, Kanada.
- Munusturlar, S., & Yıldizer, G. (2020). Beden eğitimi öğretmenleri için algılanan beden okuryazarlığı ölçeği'nin faktör yapısının türkiye örneklemeine yönelik sınanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(1), 200-209. <https://doi.org/10.16986/HUJE.2019049146>
- Newport, A. (2013). Helping young children in the early years to foster a lifelong love of being physically active. B. Weinberg (Ed.), *Feature: "physical literacy"* içinde (65th ed., pp. 115–121). International Council of Sport Science and Physical Education (ICSSPE).
- Özgül, F., Semiz, K., & Kangalgil, M. (2023). Ortaokul öğrencileri için Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 1-12.
- Punch, K. (1998). *Introduction to social research: Quantitative and qualitative approaches*. London: Sage Publishing.
- Savcı, S., Öztürk, M., Arıkan, H., İnce, D. İ. & Tokgözoğlu, L. (2006). Üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri. *Türk Kardiyoloji Derneği Arşivi Dergisi*, 34(3), 166-172.
- Silverman, S., & Mercier, K. (2015). Teaching for physical literacy: Implications to instructional design and PETE. *Journal of Sport and Health Science*, 4(2), 150-155. <https://doi.org/10.1016/j.jshs.2015.03.003>
- Simpson, A., Rosenberg, M., Ward, B., Thornton, A. L., Derbyshire, A., & Jackson, B. (2022). Primary school teacher outcomes from online professional development for physical literacy: A randomised controlled trial. *Psychology of Sport and Exercise*, 61, Article 102199. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2022.102199>
- Stoddart, A. L., & Humbert, M. L. (2017). Physical literacy is...? What teachers really know. *Revue phénEPS/PHEnex Journal*, 8(3), 1-18.
- Sum, R. K. W., Ha, A. S. C., Cheng, C. F., Chung, P. K., Yiu K. T. C., Kuo, C. C., Yu, C. K., & Wang, F. J. (2016). Construction and validation of a perceived physical literacy instrument for physical education teachers. *PLoS ONE*, 11(5), 1-10. <https://dx.doi.org/10.6084/m9.figshare.3180127.v1>
- Şentürk, H. E. (2019). Fiziksel okuryazarlık. Düz, S., Kurak, K. ve Kızar, O. (ed.), *Spor bilimleri alanında yeni ufuklar* içinde (s. 91-110). Gece Kitaplığı.
- Taş, H., & Altunsöz, I. H. (2021a). Bedensel okuryazarlık kavramı ve önemi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 32(3), 109-122. <https://doi.org/10.17644/sbd.858188>
- Taş, H., & Altunsöz, I. H. (2021b). Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlığını değerlendirme. *Eğitim ve Bilim*, 46(208), 475-491. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2021.9907>
- Taştan, Z. (2022). Physical literacy as a predictor of physical education and sports teachers' psychological resilience. *Education and Culture*, 7(18), 1667-1688. <http://dx.doi.org/10.35826/ijoec.604>
- Tompsett, C., Burkett, B.J. & McKean, M. (2014). Development of physical literacy and movement competency: A literature review. *Journal of Fitness Research*, 3(2), 53-74.
- Tremblay, M., & Lloyd, M. (2010). Physical literacy measurement: The missing piece. *Physical And Health*

Education Journal, 76(1), 26-30.

Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi (2014). Türkiye halk sağlığı kurumu yayını. Ankara: Sağlık

Bakanlığı Yayın No:940.

Whitehead, M. (2013b). Definition of physical literacy and clarification of related issues. *ICSSPE Bulletin—Journal of Sport Science and Physical Education*, 65.

Yıldizer, G., & Munusturlar, S. (2022). Differences in perceived physical literacy between teachers delivering physical education in schools: classroom teachers vs physical education teachers. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 27(6), 626-639. <https://doi.org/10.1080/17408989.2021.1932784>

Yılmaz, A., Zorlu, Y., & Aslantürk, O. (2023). Beden okuryazarlığı fiziksel aktivite davranışı ve ders dışı sportif etkinlikler arasındaki ilişki. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 28(3), 231-243.

<https://doi.org/10.53434/gbesbd.1246301>

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN FİZİKSEL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Öz

Okul öncesi eğitimde, hareket eğitimi ve oyun dersleri kapsamında “fiziksel okuryazarlık” kavramının öğretilmesi için dersleri planlayan okul öncesi öğretmenlerinin bu konudaki görüş ve tavırları oldukça önemlidir. Bu çalışmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık düzeylerinin incelemesidir. Çalışma betimsel bir nitelik taşımakta olup tarama modeline göre tamamlanmıştır. Araştırmanın katılımcı grubunu tamamı kadın olmak üzere 140 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan “Kişisel Bilgi Formu” ile Munusturlar ve Yıldız (2016)’in Türkiye örneğine uyarladığı “Algılanan Beden Okuryazarlığı Ölçeği” kullanılmıştır. Veri toplama aşamasından sonra elde edilen bulgular bilgisayar ortamına aktarılmış, verilerin çözümünde ve yorumlanmasında parametrik testler (t-testi, tek faktörlü varyans analizi (One-Way ANOVA) kullanılmıştır. Yapılan istatistiksel analizler sonuçlarına göre katılımcıların okuryazarlık düzeyleri arasında yaş, hizmet yılı, eğitim durumu ve çalıştıkları kurum bakımından bir farklılık saptanmamıştır. Ancak sonuçlar fiziksel aktivitelere düzenli katılım sağlayan ve egzersiz yapma durumuna göre katılımcıların fiziksel okuryazarlık puanları arasında istatistiksel olarak fark olduğunu göstermektedir. Bu sonuca göre, fiziksel aktivitelere düzenli katılım sağlayan ve egzersiz yapan okul öncesi öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık düzeylerinin sedanter okul öncesi öğretmenlerine göre anlamlı şekilde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel okuryazarlık, fiziksel aktivite, okul öncesi öğretmenleri

GİRİŞ

Bireyin anne karnında başlayan hareket etme gereksinimi yaşam boyu devam etmektedir. Bu gereksinim gerek günlük işlerle gerekse planlı aktivitelerle karşılanmaktadır. Günümüzde teknolojik gelişmelere bağlı olarak, çocukluk çağı dahil olmak üzere, bireyler giderek daha hareketsiz yaşamı benimsemektedir (Coşkun Türk vd., 2023). Diğer bir deyişle, televizyon, bilgisayar, tablet, akıllı telefon ile ekrana erişilebilirliğin kolaylaşmasıyla, çocukluk çağından yetişkinlik çağına kadar hareketsiz bir yaşamın temelleri atılmaktadır. Bu nedenle kişilerin gerek fiziksel gerekse psikolojik iyi oluş durumları açısından düzenli yapılan fiziksel aktivitenin önemi gittikçe artmaktadır.

Savcı vd. (2006) fiziksel aktiviteyi günlük yaşam içerisinde kas ve eklemlerimizi kullanarak enerji tüketimi ile gerçekleşen, kalp ve solunum hızını arttıran ve farklı şiddetlerde yorgunlukla sonuçlanan aktiviteler olarak tanımlarken Sağlık Bakanlığı'nın yayınladığı Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi'nde (2014) günlük yaşam içerisinde, iskelet kasları kullanılarak yapılan ve enerji harcamasını gerektiren her hareket fiziksel aktivite olarak belirtilmiştir.

Bireylerin yapacakları fiziksel aktivite öncesinde fiziksel aktivitelerin düzeyini belirlemek için dört unsur göz önünde bulundurulmalıdır: fiziksel aktivitenin türü, fiziksel aktivitenin şiddeti, fiziksel aktivitenin sıklığı ve fiziksel aktivitenin süresi (Alpözgen ve Özdiğerler, 2016). Ayrıca fiziksel aktivite seçimi yapılırken bireylerin fiziksel uygunlukları, çevre şartları, sürekli bir hastalıklarının olup olmadığı, ekonomik durumu, bireysel ihtiyaçları, serbest zamanları gibi bireylerin her durumu göz önünde bulundurulmalıdır (Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi, 2014).

Gerek bireylerin kişisel durumları gerekse fiziksel aktivite düzeyini belirlemek göz önünde bulundurulduğunda kişilerin bireysel fiziksel aktivite programlarını planlayabilmeleri ve yaşam boyu fiziksel aktivitelere katılmaları için fiziksel okuryazarlık durumları oldukça önem arz etmektedir.

Fiziksel okuryazarlık kavramı farklı şekillerde tanımlanmış olup bilimsel araştırmalarda çeşitli boyutlarıyla ele alınmıştır. Fakat alanyazında yer alan çalışmaların büyük bir kısmı Whitehead'in tanımladığı okuryazarlık kavramını kullanmaktadır (Huang vd.,2020). Whitehead (2013) fiziksel okuryazarlığı bireylerin planlı fiziksel aktivitelerini hayat boyu sürdürebilmeleri için değer vermeleri ve sorumluluk almalarını sağlayacak motivasyonu, güveni, fiziksel uygunluğu, bilgi ve kavramalarını kullanma kapasitesi olarak tanımlamıştır. Ayrıca, Tompsett, Burkett ve McKean (2014) fiziksel okuryazarlığı bireylerin hareket yetkinliğini farklı çevrelerde göstermesi ve hareket potansiyelini kullanması, fiziksel aktivitelere yüksek motivasyon ve özgüvenle katılması, beslenmesine dikkat etmesi ve yaşam boyu fiziksel aktivitelere katılım olarak tanımlarken; Tremblay ve Lloyd (2010) bireyin sağlıklı aktif yaşamı ve yaşamı boyunca olumlu sağlık seçimleri ile ilgili özelliklerin, bilginin, bilincin, anlayışın ve davranışın temeline sahip olmak olarak tanımlamıştır.

Doğumdan üç yaşına kadar olan süreçte çocuklarda fiziksel okuryazarlığın başlaması ve gelişebilmesi için aile ve gündüz bakımevleri gibi kurumlara büyük görev düşmektedir. Nitekim bu süreç gelişim için kritik bir süreçtir ve bu süreçte çocuklara fiziksel olarak aktif olmaları sağlayacak her türlü imkan sağlanmalıdır. Okul öncesi ve ilkokul döneminde ise fiziksel okuryazarlığı geliştirmek için fiziksel okuryazarlığın bileşenleri olan motivasyon, güven, motor uyum, bilgi ve anlayışın temelleri atılmalıdır (Whitehead, 2013). Bununla birlikte yapılan çalışmalarda, okullarda beden eğitimi derslerinde vücut kontrol becerileri, lokomotor beceriler ve aynı zamanda alıcı-verici becerilerle nesne kontrolü becerilerini içeren temel hareket becerilerinin olmasının fiziksel okuryazarlık yaklaşımı için önemli olduğu vurgulanmıştır (Higgs, 2010). Buna ek olarak okul öncesi eğitimde, hareket eğitimi ve oyun dersleri kapsamında “fiziksel okuryazarlık” kavramının öğretilmesi için dersleri planlayan okul öncesi öğretmenlerinin bu konudaki görüş ve tavırlarının da etkin olduğu unutulmamalıdır. Castelli, Barcelona ve Bryant (2015)’in okullarda fiziksel okuryazarlığın desteklenmesi ve geliştirilmesi için ortaya koydukları beş stratejinin dördünün doğrudan öğretmenlerle ilgili olması konunun önemini bir kez daha ortaya çıkarmaktadır. Bu stratejiler incelendiğinde; bütüncül okul yaklaşımıyla birlikte etkili ve özelleştirilmiş pedagojik yaklaşımları benimsemek, fiziksel okuryazarlığı destekleyecek okul atmosferinin oluşturulması ve teknolojinin beden eğitimi ve spor derslerinin süreçlerine eklenmesi unsurlarının yer aldığı görülmektedir. Munusturlar ve Yıldizer (2020) pedagojik yaklaşımlarının yanında öğretmenlerin bir konuya ilişkin görüş ve yaklaşımlarının, konu hakkındaki uygulamalarının öğrencilerde istenilen kazanımların ortaya çıkmasındaki etkisini belirterek beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık düzeyinin önemini vurgulamışlardır.

Okul öncesi dönemdeki eğitimde hareket eğitimi ve oyun sonraki sınıf düzeylerindeki “beden eğitimi ve spor” derslerinin temelini oluşturmaktadır. Başoğlu (2018) yapılan güncel çalışmaların temel hareket becerilerinden itibaren beden eğitimi müfredatına fiziksel okuryazarlık yaklaşımının da dahil edilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Dolayısıyla bu dönemde hareket eğitimi ve oyun dersleri kapsamında çocuklarda fiziksel okuryazarlığın temellerinin atılması için de dersleri planlayan okul öncesi öğretmenlerinin bu konudaki görüş ve tavırları oldukça önemlidir. Ayrıca Türkiye’de fiziksel okuryazarlık ile ilgili yapılan çalışmalar özellikle 2012 yılından sonra sayıca artış göstermektedir. Fiziksel okuryazarlık kavramının tanımı, anlamı ve kapsamını içeren derleme çalışmaları, beden eğitimi öğretmenleri, ortaöğretim öğrencileri, üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmalar mevcut olup okul öncesi öğretmenleriyle yapılan herhangi bir fiziksel okuryazarlık çalışması bulunmamaktadır (Alagül, Gürsel ve Keske, 2012; Aslan ve Ünlü, 2022; Başoğlu, 2018; Güçlü, 2022; Munusturlar ve Yıldizer, 2020; Özgül, Semiz ve Kangalgil, 2023; Şentürk, 2019; Taş ve Altunsöz, 2021a; Taş ve Altunsöz, 2021b; Taştan, 2022; Yılmaz, Zorlu ve Aslantürk, 2023). Dolayısıyla bu boşluk araştırmanın çıkış noktasını oluşturmakta olup okul öncesi öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık düzeylerinin bazı değişkenler açısından (yaş, hizmet yılı, eğitim durumu, kurum türü, fiziksel aktivitelere düzenli katılım durumu, egzersiz yapma durumu) belirlenmesini amaçlamaktadır.

YÖNTEM**Araştırma Modeli**

Okul öncesi öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık düzeylerinin incelenmesini konu edinen bu çalışma betimsel nitelik taşımaktadır ve tarama modeline göre ortaya konmuştur. Tarama modelleri, geçmişte olan veya hâlâ devam eden bir durumu mevcut şekli ile betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan birey, nesne ya da olay kendi içindeki koşulları ile olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır; mevcut değişkenleri herhangi bir anlamda değiştirme veya etkileme çabası gösterilmez. Bu araştırma yaklaşımında, ortaya konmak istenilen olguyu uygun bir şekilde gözleyerek belirlenmesini sağlamak önem taşımaktadır (Karasar, 2012).

Çalışma Grubu

Bu araştırma 2023-2024 eğitim-öğretim yılının başında yürütülmüştür. Evrenin kesin olarak belirlenememesi dolayısıyla veri toplama yöntemi olarak olasılığa dayalı olmayan kartopu örneklem modeli temelli anket tekniği seçilmiştir. Kartopu örneklem modelinin temelinde, araştırma yapılırken sürekli yeni katılımcılara ulaşılması mantığı bulunmaktadır. Bu yöntemde tanınan ve ulaşılabilen ilk katılımcılarla araştırmaya başlanılmakta ve onların yardımıyla diğer katılımcılara ulaşmak hedeflenmektedir (Punch, 1998). Araştırmaya gönüllü olarak tamamı kadın olmak üzere toplam 140 okul öncesi öğretmeni katılmıştır (Tablo 1.)

Tablo 1. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Tanımlayıcı İstatistik Bilgilerin Dağılımı

Değişken	Düzye	N	%
Yaş (yıl)	24-34	46	32.9
	35-44	70	50
	45-54	24	17.1
Hizmet Yılı	1-12	66	47.1
	13-24	66	47.1
	25-36	8	5.7
Eğitim Durumu	Önlisans	10	7.1
	Lisans	113	80.7
	Lisansüstü	17	12.1
Kurum Türü	Anaokulu (Devlet)	53	37.9
	Anasınıfı (Devlet)	57	40.7
	Özel Kurum	30	21.4
Egzersiz Yapma Durumu	Evet	37	26.4
	Hayır	103	73.6
	Toplam	140	100

Veri Toplama Aracı

Bu araştırma Gazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'nun 11.07.2023 tarihli ve 13 oturum sayılı (Sayı No: E-77082166-604.01.02-712144) etik kurul izni ile yürütülmüştür.

Verilerin toplanmasında araştırmacıların oluşturduğu "Kişisel Bilgi Formu" ve "Algılanan Beden Okuryazarlığı Ölçeği (ABOÖ)" kullanılmıştır. Hem "Kişisel Bilgi Formu" hem de "Algılanan Beden Okuryazarlığı Ölçeği" internet

tabanında Google Form olarak hazırlanarak katılımcılarla paylaşılmıştır. Formun birinci bölümünde araştırmacıların hazırladığı kişisel forma yer verilmiş olup okul öncesi öğretmenlerinin yaşı, hizmet süresi, eğitim durumu, çalışılan kurum türü ve düzenli fiziksel aktiviteye katılma durumu bağımsız değişkenlerinden oluşmaktadır. Formun ikinci bölümünde Sum vd. (2016) tarafından oluşturulan “Algılanan Beden Okuryazarlığı Ölçeği”nin Munusturlar ve Yıldız (2020)’in Türkiye örneklemeyle faktör analizlerini yapan ve Türkiye örnekleme adaptasyonunu sağlayan “Algılanan Beden Okuryazarlığı Ölçeği”(ABOÖ) kullanılmıştır. Ölçek, Kendilik hissi-kendine güven (m1, m2, m3 ve m4), bilgi ve anlayış (m5, m6, m7), iletişim (m8, m9) olmak üzere 3 alt boyuttan ve 9 maddeden oluşmaktadır. Yanıtlayanların her maddeye verebileceği değer aralığı 1 ile 5 olarak belirlenmiştir. 5’li Likert tipindeki veri toplama aracında maddeler, “Kesinlikle Katılmıyorum (1 puan), Katılmıyorum (2 puan), Kararsızım (3 puan), Katılıyorum (4 puan) ve Kesinlikle Katılıyorum (5 puan)” olarak belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

Çalışmadan elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla SPSS V.27 programı kullanılmıştır. Nicel değişkenlerin karşılaştırılmasında ilk olarak parametrik test koşullarının sağlanıp sağlanmadığına bakılmıştır. Araştırmada elde edilen çarpıklık ve basıklık değerlerine bakıldığında (-2) ile (+2) arasında olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda parametrik testlerin uygulanmasına karar verilmiştir (George ve Mallery, 2010). Verilerin değerlendirilme aşamasında istatistikî yöntem olarak; betimsel istatistikler, t testi ve tek faktörlü varyans analizi (One-Way ANOVA) testlerinden faydalanılmıştır.

Araştırmada incelenecek olan okul öncesi öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık düzeyleri ABOÖ’nün değerlendirdiği niteliklerle sınırlı olmuştur. Ayrıca araştırma sonucunda elde edilecek olan verilerin analizi, kullanılan istatistiksel yöntemler ile sınırlandırılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde okul öncesi öğretmenlerinin Algılanan Beden Okuryazarlığı Ölçeği’nden (ABOÖ) elde ettikleri puanlar doğrultusunda uygulanan analizlere yer verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların ABOÖ’ye İlişkin Betimsel İstatistikleri

Değişken	Madde Sayısı	n	Ort.	Ss	Çarpıklık	Basıklık	Min.	Max.
ABOÖ (Toplam Puan)	9	140	34.69	5.02	-0.36	-0.20	21	45

Tablo 2’deki bulgulara göre, okul öncesi öğretmenlerinin Algılanan Beden Okuryazarlığı Ölçeği’nden almış oldukları ortalama puanların 34.69 ± 5.02 olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada kullanılan ABOÖ’den elde edilen puanların çarpıklık ve basıklık değerleri incelendiğinde verilerin normal dağılım koşulunu sağladığı görülmektedir. Bu doğrultuda verileri analiz etmek için parametrik testler kullanılmıştır.

Tablo 3. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yaş Değişkenine göre Fiziksel Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırılması

Ölçek	Faktör	KT	sd	KO	F	p
ABOÖ	Gruplar arası	41.52	2	20.76	0.82	0.44
	Gruplar içi	3458.27	137	25.24		
	Toplam	3499.79	139			

Gruplar: 1: 24-34 yaş, 2: 35-44 yaş, 3: 45-54 yaş

Analizler neticesinde, katılımcıların yaş değişkenine göre Algılanan Beden Okuryazarlığı Ölçeği'nden ($F_{2,137}=0.82, p>0.05$) elde edilen puanların anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür (Tablo 3).

Tablo 4. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hizmet Yılı Değişkenine göre Fiziksel Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırılması

Ölçek	Faktör	KT	sd	KO	F	p
ABOÖ	Gruplar arası	71.54	2	35.77	1.43	0.24
	Gruplar içi	3428.26	137	25.02		
	Toplam	3499.79	139			

Gruplar: 1: 1-12, 2: 13-24, 3: 25-36

Analizler neticesinde, katılımcıların hizmet yılı değişkenine göre Algılanan Beden Okuryazarlığı Ölçeği'nden ($F_{2,137}=1.43, p>0.05$) elde edilen puanların anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür (Tablo 4).

Tablo 5. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Eğitim Durumları Değişkenine göre Fiziksel Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırılması

Ölçek	Faktör	KT	sd	KO	F	p
ABOÖ	Gruplar arası	71.21	2	35.61	1.42	0.25
	Gruplar içi	3428.58	137	25.03		
	Toplam	3499.79	139			

Gruplar: 1: Önlisans, 2: Lisans, 3: Lisansüstü

Analizler neticesinde, katılımcıların eğitim durumları değişkenine göre Algılanan Beden Okuryazarlığı Ölçeği'nden ($F_{2,137}=1.42, p>0.05$) elde edilen puanların anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür (Tablo 5).

Tablo 6. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çalıştıkları Kurum Türü Değişkenine göre Fiziksel Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırılması

Ölçek	Faktör	KT	sd	KO	F	p
ABOÖ	Gruplar arası	87.81	2	43.91	1.76	0.18
	Gruplar içi	3411.98	137	24.91		
	Toplam	3499.79	139			

Gruplar: 1: Anaokulu (devlet), 2: Anasınıfı (devlet), 3: Özel Kurum

Analizler neticesinde, katılımcıların çalıştıkları kurum türü değişkenine göre Algılanan Beden Okuryazarlığı Ölçeği'nden ($F_{2,137}= 1.76, p>0.05$) elde edilen puanların anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür (Tablo 6).

Tablo 7. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Fiziksel Aktivitelere Düzenli Katılım Durumu – Egzersiz Yapma Değişkenine göre Fiziksel Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırılması

Ölçek	Egzersiz Yapma Durumu	n	Ort	Ss	Sd	t	p
ABOÖ	Evet	37	38.89	3.27	138	6.84	0.00*
	Hayır	103	33.18	4.67			

* $p<.05$

Analizler, okul öncesi öğretmenlerinin fiziksel aktiviteye düzenli katılım sağlayarak egzersiz yapma değişkenine göre Algılanan Beden Okuryazarlığı Ölçeği'nden ($t=6.84, p<0.05$) elde edilen puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir. Diğer bir ifadeyle fiziksel aktivitelere düzenli katılım sağlayarak egzersiz yapan okul öncesi öğretmenlerinin puanlarının (Ort: 38.89, Ss: 3.27), egzersiz yapmayan okul öncesi öğretmenlerinin puanlarından (Ort: 33.18, Ss: 4.67) yüksek olduğu tespit edilmiştir (Tablo 7).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Okul öncesi öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık düzeylerinin incelendiği çalışmada, fiziksel aktivitelere düzenli katılım sağlayan-egzersiz yapan okul öncesi öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık düzeylerinin sedanter okul öncesi öğretmenlerine göre anlamlı şekilde yüksek olduğu tespit edilirken okuryazarlık düzeyleri arasında yaş, hizmet yılı, eğitim durumu ve çalıştıkları kurum bakımından bir farklılık saptanamamıştır.

Okul öncesi öğretmenleri, öğrencilerin fiziksel okuryazar bireyler olmaları için önemli bir rol oynamaktadır. Araştırmalar öğretmenlerin verdiği öğretim tasarımı kararlarının, öğrencilerin gerçekleşmesi için görevleri nasıl seçtiği, organize ettiği ve yürüttüğü, öğrencilerin fiziksel okuryazarlığa ulaşmak için gerekli becerileri geliştirme yeteneklerinde önemli bir rol oynamaktadır (Silverman ve Mercier, 2015). Çelik ve Terzioğlu (2019) okul öncesi öğretmen adayları ile yaptıkları bir çalışmada okul öncesi öğretmen adaylarının fiziksel aktiviteye katılımını etkileyen faktörleri belirlemişlerdir. Aile ve sosyal çevre ile çevresel faktörlerin etkilerinin vurgulandığı çalışmada öğretmen adayları kendi fiziksel becerilerini geliştirebilecekleri hizmet-içi eğitimler yoluyla sınıf içerisinde hareketi ya da fiziksel aktiviteleri daha rahat kullanacaklarını belirtmişlerdir. Bu durumda çalışmalar doğrultusunda günlük yaşamda rutin halinde yapılan fiziksel aktivitelerin, egzersizlerin ve fiziksel becerileri geliştirecek eğitimlerin fiziksel okuryazarlık düzeyini yükseltebileceği, fiziksel okuryazarlığın da okulda ya da eğitimlerde öğrenilen fiziksel becerilerin günlük yaşamda uygulanmasını kolaylaştırdığı döngüsel bir gelişimin olduğu söylenebilir. Taştan (2022) beden eğitimi ve spor öğretmenleriyle fiziksel okuryazarlık puanları ile psikolojik dayanıklılıkları üzerine yaptığı çalışmada, kendine güvenen, spor yapmaya istekli, iletişimi güçlü

kısacası fiziksel okuryazar bireylerin stresli durumlarla karşılaştıklarında durumun üstesinden gelebildiklerini vurgulamıştır.

Okul öncesi öğretmenlerinin aktif oyuna katılımı ve bunun çocukların fiziksel okuryazarlığına etkisinin incelendiği bir çalışmada, öğretmenlerin aktif katılımları ile (planlayıcı, gözlemci, motive edici, oyun ortağı) çocukların fiziksel aktivitelere daha katılımcı oldukları ve keyif aldıkları belirtilmiştir (Librianty ve Yufiarti, 2021). Buna karşın Dinham ve Williams (2019) okul öncesi öğretmenlerinin teşhis ve pratik pedagojik becerilerinin, çocukların fiziksel okuryazarlığını etkili bir şekilde geliştirmek için sınırlı olduğu söylemektedir. Goodway, Famelia ve Chen (2018) ise okul öncesi öğretmenlerinin lisans programlarında buna yeterince hareket yetkinliği/fiziksel aktiviteyi teşvik etmeye yeterince yer verilmediğine dikkat çekmektedir. Bu bağlamda fiziksel okuryazarlık eğitimi ve farkındalığı yaşam boyu aktif yaşam tarzına katılım için becerilerin, bilgilerin, davranışların ve sorumlulukların geliştirilmesi açısından son derece önemlidir. Fiziksel okuryazarlık düzeyi yüksek olan öğretmenlerin fiziksel ve psikolojik olarak daha iyi olacağı vurgulanmaktadır (Kozera, 2017). Fiziksel olarak okuryazar bir öğretmen sağlık önceliklerine ve refahına dayalı bir seçim yaparken aynı zamanda günlük eğitim akışı içerisinde hareket eğitimi kapsamında etkinlikler planlayabilecektir. Bu durum çocukların fiziksel okuryazarlığının gelişmesine, büyüme ve gelişimlerine, özellikle de temel hareket becerilerinin gelişine katkı sağlayacaktır (McCallum, 2017). Newport, çocuklarda fiziksel okuryazarlığı geliştirmeye yönelik çabalardan birinin, onlara her gün hareket yapma fırsatı veren destekleyici bir ortamın varlığı yoluyla hareketi sevmeye teşvik etmek olduğunu belirtmektedir (Newport 2013).

Araştırma bulgularına göre; çalışmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık düzeylerinin yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Benzer şekilde Çuhadar (2021) beden eğitimi ve spor öğretmenleriyle yaptığı çalışmada fiziksel okuryazarlık algı puanları ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki olmadığını belirtmiştir. Güçlü (2022) beden eğitimi ve spor öğretmenleriyle tamamladığı araştırmasında öğretmenlerin fiziksel okuryazarlık düzeylerinin yaşa bağlı anlamlı farklılık göstermediğini belirtmiştir. Ayrıca Başkut, Çetin ve Orhan (2022) okul öncesi öğretmenleriyle yaptığı çalışmada fiziksel aktivite düzeyi ve sağlık durumu puanları arasında yaş değişkinine göre anlamlı bir farklılık olmadığını belirtmişlerdir. Gerek okul öncesi öğretmenleriyle gerekse beden eğitimi öğretmenleriyle yapılan çalışmaların benzer sonucu vermesinin nedeni yaş aldıkça duygusal yorulmanın artması ve tükenmişliğin ortaya çıkması olarak görülmektedir (Cemaloğlu ve Şahin, 2007).

Çalışmada öğretmenlerin hizmet yılı ile fiziksel okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu çalışmayı destekleyecek şekilde Çuhadar (2021) beden eğitimi öğretmenleriyle yaptığı çalışmada fiziksel okuryazarlık ile hizmet yılı arasında anlamlı bir fark olmadığını hatta negatif yönde ilişki olduğunu tespit belirtmiştir. Güçlü (2022) Beden eğitimi ve spor öğretmenleriyle yaptığı çalışmada hizmet yılının öğretmenlerin fiziksel okuryazarlık düzeylerine etkisinin olmadığını belirtmiştir. Ayrıca Başkut, Çetin ve Orhan (2022) okul öncesi öğretmenleriyle yaptığı çalışmada fiziksel aktivite düzeyi ve sağlık durumu puanları arasında hizmet yılı değişkinine göre anlamlı bir farklılık olmadığını belirtmişlerdir. Diğer taraftan Stoddart ve

Humbert (2017) beden eğitimi ve spor öğretmenleriyle yaptığı çalışmada hizmet yılının fazla olduğu öğretmenlerde fiziksel okuryazarlık algısının anlamlı bir şekilde yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Yıldizer ve Munusturlar (2021) beden eğitimi ve sınıf öğretmenleriyle yaptıkları araştırmada ikili karşılaştırmaların sonucunda 16-20 hizmet yılı olan sınıf öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık puanlarının en düşük olmasına rağmen, öğretmenlik deneyiminin hem beden eğitimi hem de sınıf öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlıkları üzerinde büyük bir etkisinin olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan çalışmaların sonuçları doğrultusunda gerek beden eğitimi öğretmenlerinin gerekse okul öncesi öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerle fiziksel okuryazarlık bilgileri pekiştirildiğinde ve sınıflarda uygulamalarını sağlayacak şekilde dersler konulduğunda tecrübe edindikçe fiziksel okuryazarlık düzeylerinin artacağı düşünülebilir. Simpson vd. (2022) okul öncesi ve sınıf öğretmenleriyle yaptıkları çalışmada verdikleri çevrimiçi mesleki eğitimle öğretmenlerin fiziksel okuryazarlık bilgi ve uygulamalarının geliştirdiklerini gösterdiğini belirtmişlerdir.

Araştırmanın bir başka bulgusunda okul öncesi öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık düzeylerinin eğitim durumları bakımından farklılaşmadığını tespit edilmiştir. Çalışmanın bir diğer değişkeni olan çalışılan kurum türü açısından da okul öncesi öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ekici, Günhan ve Anılan (2017) okul öncesi öğretmenleriyle yaptıkları çalışmada eğitim durumunun ve çalışılan kurum türünün öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini de etkilemediğini belirtmişlerdir. Elde edilen bu sonuçlara göre öğretmenlerin fiziksel okuryazarlık düzeyleri üzerinde kişisel ilgi ve yeteneklerin daha etkili olduğu söylenebilir.

ÖNERİLER

Okul öncesi öğretmenlerinin gerek derslerde uygulayacakları hareket eğitimi etkinlikleri için gerekse kendi kişisel gelişimleri için fiziksel okuryazar olmaları oldukça önemlidir. Yapılan bu çalışma okul öncesi öğretmenlerinin yaş, hizmet yılı, eğitim durumu, çalıştığı kurum türü bakımından fiziksel okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını; düzenli yapılan fiziksel aktivite ve egzersizlerin okul öncesi öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık yarattığını göstermiştir. Elde edilen sonuçlara dayalı olarak; okul öncesi öğretmen adaylarının beden eğitimi ve spor dersleri kapsamında aldıkları hareket eğitimi derslerinin fiziksel okuryazarlık kavramıyla bütünleştirilmesi önerilebilir. Bu sayede hem öğretmen adaylarının kişisel gelişimleri için hem de ileride sınıfta öğrencilerinde fiziksel okuryazarlığın temellerini atmalarını sağlamalarında oldukça etkili olacağı düşünülebilir. Ayrıca okul öncesi öğretmenlerinin hem yaşam boyu fiziksel aktivitenin önem bilincini artırmak hem de sınıflarda uygulayacakları hareket eğitimi etkinliklerini planlamalarında uygulayabilmeleri için fiziksel okuryazarlık kavramı hizmet içi eğitimlerle anlatılabilir.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir.

Bu araştırma Gazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'nun 11.07.2023 tarihli ve 13 oturum sayılı (Sayı No: E-77082166-604.01.02-712144) etik kurul izni ile yürütülmüştür.

Yazarların Katkı Oranı Beyanı: Bu çalışmada birinci yazarın katkı oranı %50, ikinci yazarın katkı oranı %50'dir.

KAYNAKÇA

- Alagül, O., Gursel, F., & Keske, G. (2012). Dance unit with physical literacy. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 47, 1135-1140. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.06.791>
- Alpözgen, A. Z., & Özdiñçler, A. R. (2016). Fiziksel aktivite ve koruyucu etkileri: Derleme. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 3(1), 66-72.
- Aslan, H. H., & Ünlü, H. (2023). Fiziksel okuryazarlığın tanımı temelleri ve önemi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 65-78.
- Başkut, Y. H., Çetin, E. & Orhan, Ö. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin yaş ve hizmet yılı bakımından fiziksel aktivite düzeyleri ve genel sağlık durumlarının karşılaştırılması. E. Durukan (ed.), *Sporda araştırma ve değerlendirmeler* içinde (s. 21-32). Gece Kitaplığı.
- Başoğlu, U. D. (2018). The importance of physical literacy for physical education and recreation. *Journal of Education and Training Studies*, 6(4), 139-142.
- Castelli, D. M., Barcelona, J. M., & Bryant, L. (2015). Contextualizing physical literacy in the school environment. *Journal of Sport and Health Science*, 4(2), 156–163. <https://doi.org/10.1016/j.jshs.2015.04.003>
- Cemaloğlu, N. & Şahin, D. E. (2007). Öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(2), 463- 484.
- Coşkuntürk, O. S., Kurcan, K., Yel. K. & Güzel, S. (2023). Teknolojik gelişmelerin hareketsiz yaşama ve çocuklarda psiko-motor gelişime etkileri. *Dede Korkut Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 49-60.
- Çelik, S. S., & Terzioğlu, T. E. (2019). Okul öncesi öğretmen adaylarının fiziksel aktiviteye katılmalarını etkileyen faktörler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(6), 2663-2670. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.3532>
- Çuhadar, Y. (2021). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık algıları ile fiziksel aktivite düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi.
- Dinham, J., & Williams, P. (2019). Developing children's physical literacy: How well prepared are prospective teachers?. *Australian Journal of Teacher Education (Online)*, 44(6), 53-68.
- Ekici, F. Y., Günhan, G., & Anılan, Ş. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 2(1), 48-58. <http://dx.doi.org/10.21733/ibad.2092>
- George, D. & Mallery, M. (2010). *Spss for windows step by step: A simple guide and reference, 18.0 update*, (11th ed.) Boston: Pearson.
- Goodway, J. D., Famelia, R., & Chen, Y. J. (2018, December). Engaging the Community in Project SKIP to Promote Early Years Physical Literacy in Indonesia. In *2nd Yogyakarta International Seminar on Health*,

- Physical Education, and Sport Science (YISHPESS 2018) and 1st Conference on Interdisciplinary Approach in Sports (CoIS 2018)* (pp. 120-125). Atlantis Press.
- Güçlü, H. (2022). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık ve pedagojik okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi.
- Higgs, C. (2010). Physical literacy-Two approaches, one concept. *Physical and Health Education Canada Journal*, 76(1), 6-10.
- Huang, Y., Sum, K. W. R., Yang, Y. J., & Chun-Yiu Yeung, N. (2020). Measurements of older adults' physical competence under the concept of physical literacy: A scoping review. *International Journal Of Environmental Research And Public Health*, 17(18), 6570. <https://doi.org/10.3390/ijerph17186570>
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (24. baskı). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kozera, T. R. (2017). *Physical literacy in children and youth*. (Yayımlanmamış doktora tezi), University of Manitoba, Manitoba, Kanada.
- Librianty, H. D., & Yufiarti, E. Y. (2021). Teacher involvement in active play and its effect on children's physical literacy. *Journal of Physical Education and Sport*, 21(4), 2236–2242.
- McCallum, K. (2017). *The impact of an eight-month physical literacy structured recreation program on the motor proficiency of kindergarten student*. (Yayımlanmamış doktora tezi), University of Calgary, Kanada.
- Munusturlar, S., & Yıldizer, G. (2020). Beden eğitimi öğretmenleri için algılanan beden okuryazarlığı ölçeği'nin faktör yapısının türkiye örneklemine yönelik sınanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(1), 200-209. <https://doi.org/10.16986/HUJE.2019049146>
- Newport, A. (2013). Helping young children in the early years to foster a lifelong love of being physically active. B. Weinberg (Ed.), *Feature: "physical literacy"* içinde (65th ed., pp. 115–121). International Council of Sport Science and Physical Education (ICSSPE).
- Özgül, F., Semiz, K., & Kangalgil, M. (2023). Ortaokul öğrencileri için Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 1-12.
- Punch, K. (1998). *Introduction to social research: Quantitative and qualitative approaches*. London: Sage Publishing.
- Savcı, S., Öztürk, M., Arıkan, H., İnce, D. İ. & Tokgözoğlu, L. (2006). Üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri. *Türk Kardiyoloji Derneği Arşivi Dergisi*, 34(3), 166-172.
- Silverman, S., & Mercier, K. (2015). Teaching for physical literacy: Implications to instructional design and PETE. *Journal of Sport and Health Science*, 4(2), 150-155. <https://doi.org/10.1016/j.jshs.2015.03.003>
- Simpson, A., Rosenberg, M., Ward, B., Thornton, A. L., Derbyshire, A., & Jackson, B. (2022). Primary school teacher outcomes from online professional development for physical literacy: A randomised controlled trial. *Psychology of Sport and Exercise*, 61, Article 102199. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2022.102199>
- Stoddart, A. L., & Humbert, M. L. (2017). Physical literacy is...? What teachers really know. *Revue phénEPS/PHEnex Journal*, 8(3), 1-18.

- Sum, R. K. W., Ha, A. S. C., Cheng, C. F., Chung, P. K., Yiu K. T. C., Kuo, C. C., Yu, C. K., & Wang, F. J. (2016). Construction and validation of a perceived physical literacy instrument for physical education teachers. *PLoS ONE*, 11(5), 1-10. <https://dx.doi.org/10.6084/m9.figshare.3180127.v1>
- Şentürk, H. E. (2019). Fiziksel okuryazarlık. Düz, S., Kurak, K. ve Kızar, O. (ed.), *Spor bilimleri alanında yeni ufuklar içinde* (s. 91-110). Gece Kitaplığı.
- Taş, H., & Altunsöz, I. H. (2021a). Bedensel okuryazarlık kavramı ve önemi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 32(3), 109-122. <https://doi.org/10.17644/sbd.858188>
- Taş, H., & Altunsöz, I. H. (2021b). Ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlığını değerlendirme. *Eğitim ve Bilim*, 46(208), 475-491. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2021.9907>
- Taştan, Z. (2022). Physical literacy as a predictor of physical education and sports teachers' psychological resilience. *Education and Culture*, 7(18), 1667-1688. <http://dx.doi.org/10.35826/ijoec.604>
- Tompsett, C., Burkett, B.J. & McKean, M. (2014). Development of physical literacy and movement competency: A literature review. *Journal of Fitness Research*, 3(2), 53-74.
- Tremblay, M., & Lloyd, M. (2010). Physical literacy measurement: The missing piece. *Physical And Health Education Journal*, 76(1), 26-30.
- Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi (2014). Türkiye halk sağlığı kurumu yayını. Ankara: Sağlık Bakanlığı Yayın No:940.
- Whitehead, M. (2013b). Definition of physical literacy and clarification of related issues. *ICSSPE Bulletin—Journal of Sport Science and Physical Education*, 65.
- Yıldizer, G., & Munusturlar, S. (2022). Differences in perceived physical literacy between teachers delivering physical education in schools: classroom teachers vs physical education teachers. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 27(6), 626-639. <https://doi.org/10.1080/17408989.2021.1932784>
- Yılmaz, A., Zorlu, Y., & Aslantürk, O. (2023). Beden okuryazarlığı fiziksel aktivite davranışı ve ders dışı sportif etkinlikler arasındaki ilişki. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 28(3), 231-243. <https://doi.org/10.53434/gbesbd.1246301>